

بسمه تعالی

دانشگاه علوم پزشکی بابل

دانشکده پزشکی

معرفی

گروه آموزشی پزشکی اجتماعی

تاریخ تنظیم: مهرماه ۱۳۹۸

مقدمه و تاریخچه تاسیس گروه پزشکی اجتماعی

در جهان:

گروه پزشکی اجتماعی (Social Medicine Department) که در دنیا به نامهای Preventive and Social Medicine (PSM), Public Health, and Community Health یا Community Medicine هم شناخته می شود برای نخستین بار در سال ۱۸۴۷ در اروپا مطرح گردید. در سال ۱۹۱۲ انجمن پزشکی اجتماعی بلژیک بنیان نهاده شد و به دیگر کشورها نیز انتشار یافت. کرسی پزشکی اجتماعی در سال ۱۹۴۲ در دانشگاه آکسفورد ایجاد شد و به دنبال آن دانشگاه های دیگر انگلستان هم کرسی های دیگری به آن اختصاص دادند. در ایالات متحده آمریکا ضرورت توجه به این گروه و کارایی آن از بیش از ۵۰ سال پیش مورد توجه قرار گرفته است .

در کشور ایران :

در سال ۱۳۶۷ به دنبال ادغام آموزش پزشکی در وزارت بهداشتی سابق و تشکیل وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، گروه سابق بهداشت در دانشکده های پزشکی به گروه پزشکی اجتماعی تغییر نام یافت و وظایف جدیدی به عهده این گروه نهاده شد. وظیفه اصلی این گروه آموزش پزشکی با محوریت جامعه است که برای تحقق آن علاوه بر ارائه دروس بهداشت عمومی، اصول اپیدمیولوژی، اپیدمیولوژی بالینی، آمار پزشکی و روش تحقیق، بهداشت خانواده، دوره های کارآموزی و کارورزی بهداشت به سایر دروس موجود برنامه درسی پزشکی عمومی اضافه شد. در این دوره ها فراگیران با حضور در عرصه شهری و روستائی نظام سلامت از نزدیک با نیازهای جامعه آشنا شده و توانایی ارزیابی یافتن مشکلات، اولویت بندی و ارائه مداخلات لازم برای حل مشکلات دارای اولویت را می یابند.

در بابل:

فعالیت های آموزشی گروه پزشکی اجتماعی در دانشکده پزشکی از سال ۱۳۷۰ با برگزاری دوره های کارآموزی و کارورزی دانشجویان پزشکی در شبکه های بهداشتی درمانی بابل آغاز شد. رسالت گروه پزشکی اجتماعی عبارت از تربیت دانشجویانی است که آگاهی و شناخت کافی در زمینه علوم بهداشتی را داشته و مهارت های مربوط

به سنجش مستمر نیاز های سلامت افراد جامعه، برنامه ریزی ارائه خدمات طب پیشگیری و ارزشیابی برنامه های بهداشتی را دارا باشند. همچنین انجام پژوهش به منظور شناخت هر چه دقیقتر معضلات بهداشتی روز جامعه و یافتن راهکارهایی جهت ارتقاء سلامت مردم.

* آموزش کارآموزی و کارورزی:

- کارگاه های توجیهی ۲ روزه در آغاز دوره

- کار عملی در عرصه های آموزشی در مرکز بهداشت شهری و روستایی، خانه بهداشت، بازدید از مراکز صنعتی با نظارت عضو هیأت علمی مربوطه می باشد. ارزیابی دانشجویان نیز بصورت سازمان یافته و جامع (امتحان عملی، بررسی گزارش ها و پروژه ها) می باشد.

۲- در سال ۹۳، گروه پزشکی اجتماعی، مجوز پذیرش دانشجوی مقطع ارشد رشته سلامت سالمندی را کسب نموده که ورودی های مذکور به شرح زیر می باشد:
ورودی اول، سال ۹۳: ۵ نفر

ورودی دوم، سال ۹۴: ۴ نفر

ورودی سوم، سال ۹۵: ۴ نفر

ورودی چهارم، سال ۹۶: ۶ نفر

ورودی پنجم: سال ۹۷: ۴ نفر

آموزش کارآموزی دانشجویان مقطع ارشد رشته سلامت سالمندی:

- کارگاه آموزشی دو روزه در گروه

- مرکز بهداشت واحد ستادی، مراکز بهداشتی واحد روستایی (دهک، کمانگر، تجنک)، مراکز بهداشت واحد شهری (چهارشنبه پیش و مدرس)، مرکز روزانه سالمندان همراه سلامت، مرکز نگهداری شبانه روزی سالمندان باب الحوائج،

در سال ۱۳۹۸ با تاسیس دانشکده بهداشت در دانشگاه، این رشته به دانشکده بهداشت انتقال یافت.

جدول ۱) اسامی اعضای هیأت علمی برحسب رتبه و درجه علمی

ردیف	نام و نام خانوادگی	درجه	رتبه	ملاحظات
۱	دکتر سیدرضا حسینی	متخصص پزشکی اجتماعی	استاد	مدیر گروه
۲	دکتر رضا قدیمی	متخصص تغذیه بالینی	استاد	
۳	دکتر خدیجه ازوجی	متخصص پزشکی اجتماعی	استادیار	-

جدول ۲) اسامی کارشناسان گروه پزشکی اجتماعی دانشگاه علوم پزشکی بابل.

ردیف	نام و نام خانوادگی	درجه	رشته	ملاحظات
۱	ناهید قربانی	کارشناس	مامایی	کارشناس گروه

معرفی امکانات گروه پزشکی اجتماعی:

ب: منابع فیزیکی

۱- ساختمان:

تعداد ۶ اتاق تخصیص یافته به اعضای هیات علمی گروه ، دفتر گروه

- یک سالن برای دانشجویان مقطع کارورزی مجهز به امکانات آموزشی و کمک آموزشی روز شمال ۴ دستگاه کامپیوتر و یک پروژکتور، پرده اسلاید، یک عدد پرینتر ، یک دستگاه اسکنر، مجهز به وایفای برای اتصال به اینترنت و یک عدد لپ تاپ و میز کنفرانس.

- یک کلاس دوره کارآموزی دانشجویان پزشکی مجهز کامپیوتر، پرده اسلاید، پروژکتور

- یک کتابخانه مجهز به کتاب های مربوط به بهداشت و علوم بهداشتی

۲- تجهیزات:

گروهی از وسایل سنجش و در عین حال آموزشی مانند صدا سنج و نور سنج جهت ارزیابی وضعیت بهداشتی محیط های کار، کیت کلر سنجی، مانکن و وسایل مورد نیاز جهت آموزش تزریقات.

تعداد دانشجویان کارآموز : ماهانه بطور متوسط ۱۵ الی ۲۰ نفر

تعداد دانشجویان کارورز : ماهانه بطور متوسط ۱۰ الی ۲۵ نفر

نحوه اجرای دوره کارورزی: کارگاه آموزشی ۲ روزه در گروه ، عزیمت به مرکز بهداشتی درمانی روستایی کلاگرمحله، پایین گتاب، اطاقسرا و گلوگاه، ناربوران، سیاهکلامحله، سلطان محمدطاهر، گرجی آباد، دهک

نحوه اجرای دوره کارآموزی: کارگاه آموزشی ۲ روزه در گروه، عزیمت به معاونت بهداشتی دانشگاه، آموزشگاه بهورزی، مراکز بهداشتی درمانی روستایی کلاگرمحله، پایین گتاب، اطاقسرا، گلگاه و + مراکز شهری شهدای گمنام، بیست و دوم بهمن، شهید بزاز، شهید مدرس، شهیدرستمی موزیرج، سرپل محمدحسن خان، شهیدذاکریان، امیرکلای ۱ و ۲

استراتژیهای آموزشی

کلاسهای نظری:

کلاسهای نظری، با ارائه سخنرانی در کلاسهای مربوطه با استفاده از وسایل کمک آموزشی از قبیل پروژکتور، اسلاید، اورهد، ویدئو پروژکتور و در برخی موارد با نمایش فیلم های آموزشی اجرا می گردد. فراگیرانی که از این گروه آموزش می بینند شامل رشته های پزشکی و دندانپزشکی؛ کارشناسی های پرستاری، مامایی، علوم آزمایشگاهی، رادیولوژی؛ کارشناسی ارشدهای سلامت سالمندی، میکروب شناسی، و نیز برخی رشته های تخصصی دندانپزشکی می باشند.

کلاسهای کارآموزی:

کلاس های فوق بصورت دو روز کارگاهی (تئوری) جهت دانشجویان رشته پزشکی در گروه تشکیل و سپس دانشجویان جهت آموزش به مراکز بهداشت، آموزشگاه بهورزی و مراکز شهری و روستایی معرفی می شوند. بازدید از مراکز صنعتی نیز از دیگر برنامه های این دوره می باشد. در پایان دوره ارزشیابی از دانشجویان بصورت آسکی برگزار می گردد. ارزشیابی دانشجویان بصورت جمع نمرات کسب شده از حضور فیزیکی، فعالیت های مراکز بهداشتی درمانی شهری و روستایی و نیز امتحان آسکی می باشد.

کلاس های کارورزی:

کلاس های فوق بصورت دو روز کارگاهی (تئوری) جهت دانشجویان رشته پزشکی در گروه تشکیل و سپس دانشجویان جهت آموزش به مراکز جامع سلامت شهری و روستایی معرفی می شوند. از دهم تا سیزدهم ماه، جلسه میان دوره جهت گزارش ارزیابی جامعه، اولویت بندی مشکلات بهداشتی و ارائه موضوع پژوهشی) برگزار می گردد. همچنین آموزش اجرای طرح مداخله ای و آنالیز آن با استفاده از نرم افزار SPSS در طی این دوره انجام می گیرد. در پایان ماه نیز دانشجویان پروژه تحقیقاتی انجام شده را به صورت شفاهی همراه با اسلاید های پاورپوینت ارائه داده و بصورت مکتوب به گروه تحویل می دهند. ارزشیابی دانشجویان بصورت جمع نمرات کسب شده از حضور فیزیکی در کارگاه، کیفیت شرکت در کلاس میان دوره، حضور در پایان دوره و کیفیت ارائه گزارش، ارائه گزارش کتبی می باشد.

موفقیت‌های کسب شده در آموزش:

رتبه دوم کشوری در درس بهداشت عمومی در آزمون جامع علوم پایه (دوره ۴۴)

رتبه سوم کشوری در درس اپیدمیولوژی در آزمون پیش کارورزی (دوره ۴۴)

رتبه زیر ۵ در کلیه سنوات در امتحانات علوم پایه و پیش کارورزی

مشارکت در تدوین برنامه آموزش کارآموزی و کارورزی پزشکی اجتماعی در سال های ۸۹-۸۸

دستاوردهای آموزشی در جشنواره مطهری دانشگاه

- ۱۳۹۲: ۳ فرآیند برتر دانشگاهی

- ۱۳۹۱: گروه برتر دانشگاه در بخش پژوهش در آموزش + ۴ فرآیند برتر دانشگاهی

- ۱۳۹۰: گروه برتر دانشگاه در بخش پژوهش در آموزش + ۲ فرآیند برتر

- ۱۳۸۹: گروه آموزشی برتر دانشگاه در بخش برنامه استراتژیک گروه پزشکی اجتماعی